

Sygn. akt: III U 1213/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 05 grudnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. do SO Monika Obrębska
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Małgorzata Bednarek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 05 grudnia 2013r. w O.

sprawy z odwołania W. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania W. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

z dnia 30.07.2013r. **znak** (...)

orzeka:

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje W. G. prawo do emerytury począwszy od 20.07.2013r.;
2. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji;
3. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. na rzecz W. G. kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Sygn. akt III U 1213/13

UZASADNIENIE

W dniu 20.06.2013r. W. G. złożył w Oddziale ZUS w P. wniosek o ustalenie uprawnień do wcześniejszej emerytury z uwzględnieniem pracy w szczególnych warunkach.

Po rozpoznaniu tego wniosku decyzją z dnia 30.07.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił W. G. prawa do tego świadczenia uznając, że nie udowodnił on wymaganego 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

W. G. decyzję powyższą zaskarżył, wnosząc od niej odwołanie. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że zaskarżona decyzja jest niezgodna ze stanem faktycznym i prawnym. Podniósł, że ZUS niezasadnie nie zaliczył mu do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od Zakładach (...) w M. od 03.11.1972r. do 01.07.1975r., gdyż w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy produkcji wyrobów azbestowo – cementowych. Niezasadne jest też, zdaniem odwołującego, niezaliczenie mu do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w M. w okresie od 01.08.1989r. do 07.06.1991r., gdyż w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy również wykonywał prace w szczególnych warunkach. ZUS niezasadnie nie zaliczył mu również do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Zakładzie Usługowo – Handlowym (...) w O. od 12.07.1978r. do 12.07.1979r., gdyż w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że W. G. nie spełnia warunków do przyznania wcześniejszej emerytury, o których mowa w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż nie posiada wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach. Na podstawie przedłożonej dokumentacji ZUS uznał odwołującemu jedynie 11 lat, 7 miesięcy i 8 dni okresów pracy w szczególnych warunkach. Jako okresów pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie uznał:

- okresu zatrudnienia od Zakładach (...) w M. od 03.11.1972r. do 01.07.1975r. na stanowisku pracownik fizyczny transportu, kierowca wózka widłowego;
- okresu zatrudnienia w Zakładzie Usługowo – Handlowym (...) w O. od 12.07.1978r. do 12.07.1979r., na stanowisku kierowcy;
- okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w M. w okresie od 01.08.1989r. do 07.06.1991r., na stanowisku ślusarz hydraulik,

gdyż znajdujące się w aktach świadectwa pracy dotyczące w/w okresów zatrudnienia nie spełniają wymogów świadectw pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił i zważył co następuje:

Odwołanie W. G. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że podstawą do ubiegania się przez odwołującego o prawo do emerytury jest art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227 ze zm.) w zw. z §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), gdyż urodził się on (...)roku. Zgodnie z tymi przepisami prawo do emerytury przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po 01.01.1949r., jeżeli:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa,
- w dniu 01.01.1999r. udowodnił 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zasadniczo okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (tak: § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r.). Zgodnie jednak z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego możliwe jest wykazywanie okoliczności, od których zależy nabycie uprawnień, w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń wszelkimi dowodami (wyrok SN z dnia 06.09.1995r., II URN 23/95, OSNP 1996/5/77, wyrok SN z dnia 02.02.1996r., II URN 3/95, OSNP 1996/16/239).

ZUS na podstawie przedłożonej dokumentacji uznał odwołującemu jedynie 11 lat, 7 miesięcy i 8 dni okresów pracy w szczególnych warunkach. Pozostałe wskazywane przez W. G. okresy pracy w szczególnych warunkach zostały zakwestionowane z powodu braków formalnych przedłożonych świadectw pracy.

Na okoliczność wykonywania pracy w szczególnych warunkach w Zakładach (...) w M. W. G. przedstawił świadectwo pracy z 13.07.2001r. (vide k. 23 akt rentowych), z którego wynika, że odwołujący był zatrudniony w (...) w M. w okresie od 03.11.1972r. do 1.07.1975r. w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku pracownika fizycznego, kierowcy wózka widłowego.

Na okoliczność wykonywania pracy w szczególnych warunkach w Spółdzielni (...) w O. W. G. przedstawił świadectwo pracy wystawione przez Zakład Usługowo – Handlowy (...) w O. (vide k. 25 akt rentowych), z którego wynika, że odwołujący był zatrudniony w (...) w O. w okresie od 12.07.1978r. do 12.07.1979r. w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku kierowcy samochodowego. Na świadectwie tym znajduje się również adnotacja, że (...) przejął majątek byłego (...) wraz z pracownikami i aktami osobowymi.

Na okoliczność wykonywania pracy w szczególnych warunkach w (...) Przedsiębiorstwie (...) w M. odwołujący przedstawił natomiast świadectwo pracy z 14.06.1991r. (vide k. 15 akt rentowych), z którego wynika, że był tam zatrudniony w okresie od 01.08.1989r. do 07.06.1991r. w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku ślusarza - hydraulika.

Wobec zakwestionowania przez organ rentowy powyższych okresów, zasadniczą kwestią wymagającą przesądzenia w przedmiotowej sprawie było rozstrzygnięcie, czy odwołujący w spornych okresach rzeczywiście wykonywał pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku (spełnienie przez odwołującego pozostałych przesłanek warunkujących nabycie uprawnień do wcześniejszej emerytury nie było przez ZUS kwestionowane).

Na powyższe okoliczności Sąd przesłuchał świadków oraz odwołującego w charakterze strony, przeprowadził też dowód z dokumentów z akt osobowych oraz dokumentów z akt emerytalnych.

Świadek W. D., który pracował z odwołującym w (...) w M., a następnie w (...) w M. zeznał, że odwołujący początkowo pracował w (...) jako kierowca wózka widłowego, cały czas przy azbestzie, woził płyty azbestowe, rozładowywał wagony z azbestem. Potem miał przerwę i po jakimś czasie powrócił do zakładu na stanowisko hydraulika, na utrzymanie ruchu na produkcji. Świadek wyjaśnił, że praca hydraulików była cały czas związana z przebywaniem na hali, gdzie produkowano azbest. Dodał, że on pracował z odwołującym w tej samej grupie i otrzymał wcześniejszą emeryturę z uwzględnieniem pracy w (...) i Izolacji.

Podobnej treści zeznania złożył świadek E. D.. Również on potwierdził, że odwołujący w (...) pracował jako kierowca wózka widłowego, którym rozładowywał wagony z azbestem, które następnie woził na produkcję, potem woził gotowy wyrób z produkcji na magazyn. Świadek dodał, że on w firmie cały czas pracował na wózkach widłowych i jemu ten okres został zaliczony do szczególnych warunków i uzyskał prawo do wcześniejszej emerytury.

Zeznania powyższych świadków w pełni potwierdził świadek W. T..

Świadkowie S. J. i T. R., którzy pracowali z kolei z odwołującym z (...)w O., w pełni potwierdzili, że odwołujący był tam zatrudniony jako kierowca samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym przekraczającym 3, 5 tony. Były to S., wywrotki skrzyniowe. Przewoził nimi węgiel, cement, nawozy. Pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, często w nadgodzinach, innymi mniejszymi samochodami nie jeździł. Z zeznań świadków wynikało też, że (...)zostało przejęte przez firmę (...).

Zeznania świadków korespondują w pełni z zeznaniami odwołującego, który przesłuchany w charakterze strony zeznał, że w (...)w M. pracował przez blisko 3 lata. Pracował na produkcji przy azbestie, wózkiem widłowym przewoził płyty azbestowe na magazyn. Zajmował się również podawaniem azbestu na produkcji. Prace te wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W (...)pracował w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca samochodów ciężarowych. Podkreślił, że wszystkie samochody, którymi jeździł miały pow. 3,5 tony. Były to S., J.. Potem podjął pracę w (...)w M.. Odwołujący wyjaśnił przy tym, że były to byłe (...), po reorganizacji, firma zmieniła nazwę, ale dalej zajmowała się produkcją azbestu. W izolacji pracował jako hydraulik, cały czas na hali produkcyjnej, gdzie był produkowany azbest.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i odwołującego, nie znajdując żadnych podstaw by kwestionować ich szczerść i zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy. Świadkowie to osoby obce dla odwołującego. Nie mają żadnego interesu w składaniu fałszywych zeznań. Ich zeznania wzajemnie się uzupełniają, tworząc logiczną całość. Świadkowie pracowali razem z odwołującym, zatem posiadali wiedzę w przedmiocie charakteru jego pracy w spornych okresach.

W toku prowadzonego postępowania Sąd uzyskał również dokumentację osobową odwołującego za okres jego pracy w (...) w M., (...) w M..

Analiza akt osobowych za okres pracy odwołującego w (...) w O. wskazuje, że stanowisko odwołującego w umowie o pracę, świadectwie pracy i na karcie płac określane było ogólnie jako „kierowca”, jednakże spójne i przekonujące dowody osobowe wskazują, że odwołujący w spornym okresie w rzeczywistości wykonywał obowiązki kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym przekraczającym 3,5 tony.

Analiza akt osobowych odwołującego za okres jego pracy w (...) w M. wskazuje, że został on przyjęty do pracy z dniem 03.11.1972r. na stanowisko pracownika fizycznego transportu. W karcie obiegowej wskazane jest, że pracował jako kierowca wózka widłowego.

Analiza akt osobowych odwołującego za okres jego pracy w (...) Przedsiębiorstwie (...) w M., wskazuje, że W. G. został przyjęty do pracy na stanowisko ślusarza – hydraulika (vide adnotacja na podaniu o przyjęcie do pracy i umowa o pracę). Tak też jego stanowisko pracy było określone w świadectwie pracy.

Podkreślić w tym miejscu należy, że należy, że dla oceny czy pracownik wykonywał pracę w szczególnych warunkach nie ma znaczenia nazwa stanowiska pracy, ale rodzaj faktycznie powierzonych i wykonywanych obowiązków, co wielokrotnie podnoszono w orzecznictwie i doktrynie. W przekonaniu Sądu przeprowadzone postępowanie dowodowe, w tym w szczególności analiza omówionych wyżej dowodów osobowych nie pozostawia wątpliwości, że zarówno w (...)w M., jak też po reorganizacji tego zakładu pracy w (...)w M., odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace, o których mowa w Wykazie A Dziale V poz. 12 załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r. tj. prace przy produkcji materiałów azbestowo – przemysłowych. Podkreślić należy, że w zarządzeniu nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z 01.08.1983r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz.U. MB z 06.12.1983r.), w Dziale V pod poz. 12. dotyczącą prac przy produkcji materiałów azbestowo – cementowych, w pkt. 7 wskazane jest stanowisko „operatora mechanicznego sprzętu transportowego”, a w pkt. 9 – „wszystkie robotnicze i nierobotnicze stanowiska pracy w zakładach przetwarzających azbest m.in. w Zakładach (...)w M.”. Jedynie na marginesie nadmienić w tym miejscu należy, że Dział V poz. 12 Wykazu A przewiduje prace przy produkcji materiałów azbestowo – cementowych, co jest pojęciem znacznie szerszym

niż pojęcie, o którym mowa w Wykazie B, Dział IV poz. 1, gdzie jest mowa o pracach wykonywanych bezpośrednio przy przetwórstwie azbestu. Za zasadnością zaliczenia odwołującemu obu spornych okresów do okresów pracy w szczególnych warunkach przemawiała również analiza akt emerytalnych świadków W. D.o (...) i E. D.o nr (...), którzy byli zatrudnieni w takim samym charakterze jak odwołujący i z których wynika, że uzyskali oni prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwzględnieniem zatrudnienia zarówno w (...)w M., jak też w (...)w M..

W przekonaniu Sądu przeprowadzone postępowanie dowodowe, w tym w szczególności analiza omówionych wyżej dowodów osobowych, nie pozostawia też wątpliwości, że również w (...) odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w szczególnych warunkach, o których mowa w Wykazie A Dziale VIII, poz. 2 załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r. tj. prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony.

Reasumując powyższe do okresów prac w szczególnych warunkach Sąd zaliczył W. G. okres zatrudnienia w (...) w M. w wymiarze 2 lat, 6 miesięcy i 25 dni (z wyłączeniem okresów 01. - 30.04.1973r i od 01. - 04.09.1973r., które nie zostały przez ZUS zaliczone do ogólnego stażu pracy), okres zatrudnienia w (...) w O. (później (...) w O.) w wymiarze 1 roku i 2 dni oraz okres zatrudnienia w (...) w M. w wymiarze 1 roku, 10 miesięcy i 7 dni, tj. łącznie okres 5 lat, 5 miesięcy i 4 dni, co łącznie z okresem uznanym przez ZUS w wymiarze 11 lat, 7 miesięcy i 8 dni, daje łącznie 17 lat i 12 dni, a więc więcej niż wymagane ustawą 15 lat.

W. G. spełnił też wszystkie pozostałe przesłanki warunkujące nabycie uprawnień do wcześniejszej emerytury, wynikające z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Na dzień 01.01.1999 r. udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 25 lat, ukończył 60 lat w dniu (...) oraz nie jest członkiem OFE (vide dokumenty z akt emerytalnych oraz zeznania odwołującego w charakterze strony).

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd w oparciu o art. 477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 30.07.2013r. i przyznał W. G. prawo do emerytury począwszy od dnia (...) tj. od dnia, w którym odwołujący ukończył 60 lat. Dopiero bowiem tego dnia została spełniona ostatnia przesłanka warunkująca przyznanie prawa do spornego świadczenia.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do emerytury, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego odnośnie do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.04.2010 roku, II UK 330/09, LEX 604220). W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do obciążenia organu rentowego odpowiedzialnością za nieustalenie wszystkich okoliczności niezbędnych do wydania decyzji o przyznaniu odwołującemu prawa do wcześniejszej emerytury. ZUS nie dysponował bowiem niezbędnymi i wystarczającymi dokumentami pozwalającymi na uznanie pracy odwołującego w spornych okresach jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Przedłożone przez odwołującego na etapie postępowania przed organem rentowym dokumenty były niejednoznaczne i niespójne. Dopiero na etapie postępowania sądowego, po przeprowadzeniu stosownego postępowania dowodowego odwołujący w sposób niewątpliwy wykazał, że zgromadził wymagany ustawą 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych. Z tych względów orzeczono jak w pkt. 2 wyroku.

O kosztach zastępstwa prawnego Sąd orzekł w oparciu o art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. § 11 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.